

JOSEP RICART MAYMIR
L'escultor social i del poble

Laia Miralpeix Tarrats

Laia Miralpeix Tarrats (Taradell, 1981) és llicenciada en Humanitats per la Universitat Autònoma de Barcelona i en Periodisme per la UVic. És tècnica auxiliar de la Biblioteca Antoni Pladevall i Font de Taradell, responsable de l'Arxiu fotogràfic i coordinadora del Grup de Recerca Local. També col·labora amb el bisetmanari El 9 NOU i a Ràdio Taradell.

Josep Ricart, aquest estiu. Foto: Arxiu fotogràfic de Taradell

Josep Ricart Maymir va néixer a Taradell, a Can Mirambell, una casa de la plaça de Santa Llúcia, el 6 de juny de 1925. Amb només 7 anys ja feia objectes artístics amb fang en uns marges d'uns camps. Les peces que feia les venia als seus companys i amics per comprar cartons. La seva vocació artística, però, va néixer amb la col·laboració del mestre Anastasi Aranda, que li va ensenyar lliçons que durant molts anys va recordar i va fer servir en el seu ofici. Segons Ricart, "l'Anastasi em va veure qualitats artístiques i em va obrir les portes per seguir en aquest camí artístic". Des de ben jove tenia clar que la seva vocació era en l'àmbit artístic, i tot i que la seva família no ho veia amb bons ulls, als 12 anys ja va entrar a treballar al taller d'escultura del mestre Pere Martí, a Vic. Allà compaginava la feina en aquest taller amb els estudis a l'Escola d'Arts i Oficis, també de Vic. Cinc anys després va marxar a Barcelona per estudiar a l'escola de Belles Arts de Sant Jordi, on feia classes amb l'escultor Frederic Marés. L'any 1952 va obtenir el títol oficial de professor de dibuix. Va haver de demanar una pròrroga per a la mili, que no es va estalviar, i després del servei militar es va plantar a Barcelona, on també s'hi va casar. Tot i així, mai va perdre el contacte amb Taradell i amb la seva casa a la plaça de Santa Llúcia. A Barcelo-

na va buscar un local, on va ubicar-hi el taller, i allà va començar a fer els seus primers encàrrecs: mares de Déus de Montserrat per al Monestir, una tasca que va realitzar durant molts anys esculpint centenars de verges de la cova de Montserrat. Al llarg de la seva trajectòria professional, que ha dedicat sempre a l'escultura, ha realitzat un gran nombre d'obres que es poden veure en diferents municipis i ciutats de tot el món, i és autor de bona part dels monuments i creacions artístiques de Taradell. Va compaginar la seva feina d'escultor sent professor, durant 20 anys, de la facultat de Belles Arts de Barcelona. Ha realitzat diverses exposicions i també ha guanyat diversos premis.

L'ESTIL DE LES OBRES DE RICART MAYMIR

Si es vol trobar un estil en les obres de Josep Ricart i Maymir aquest és el simbolisme. És un artista que buscava el missatge en cada una de les seves creacions que es podrien definir com a molt humanes. Artista compromès amb les reivindicacions socials, es definia com un artista social del poble. En les seves obres s'hi troba un cert expressionisme inspirat en l'escultura centreeuropea de principis del segle XX. Admirador de Josep Clarà i Manolo Hugué, trobem també influències en les seves peces d'artistes com Ernest Barlach; d'ell en recull la seva força expressiva en cada una de les seves creacions. Tot i això, no ha estat unit mai a cap estil determinat o escola artística, i utilitza la tècnica figurativa en unes obres molt representatives, que porten amb si una gran força a les faccions per comunicar les seves idees. En definitiva, tot i que no es va encasellar mai a cap escola, va seguir la línia expressionista però sempre buscant el missatge i el simbolisme en cada peça que realitzava.

Entre els temes que recorre per tractar les seves obres hi ha la injustícia, el dolor, la fam, la pau, el diàleg o la pobresa i també la religió, encara que Ricart surt dels rígids cànons litúrgics per interpretar l'aspecte més social de la fe. Ricart donava vida i formava la seva obra mitjançant l'art a través dels sentiments i de les expressions més diverses, com l'amor, l'odi, el civisme, la llibertat, els drets humans, la justícia, el crit social i la història. També destaca el gran tractament que fa de les mans, tant per la seva bellesa com pel simbolisme que transmeten.

A banda dels temes socials i religiosos també és un artista que va fer nus, bàsicament de cos femení, sobretot durant l'època en la qual va ser professor. Va tenir molts encàrrecs però si no s'adequaven als seus ideals no els feia. Envoltat de maquetes, en el seu taller era feliç en poder expressar el sentiment en la feina ben feta.

LA TÈCNICA

A la majoria de les obres escultòriques, Josep Ricart Maymir utilitzava la tècnica del motlle perdut amb ciment, que sembla pedra, tot i que també li agradava i havia utilitzat en alguna ocasió el modelat amb fang. Després de tants anys, però, l'artista taradellenc va esculpir amb materials molt diversos com la pedra, la fusta, el bronze, el guix, el fang, el ferro i el formigó. Cada material possibilitava un treball.

Fos quin fos el material utilitzat, Ricart tractava amb una gran naturalitat cada peça que passava per les seves mans, i al llarg de la seva vida professional va fer encàrrecs sobretot per a cooperatives i en benefici d'actuacions de servei social, com les escoles de gitanos del camp de la bota.

PREMIS I ACCÈSSITS

Artista oblidat i moltes vegades rebutjat per la societat i convertit en un artista no integrat i que no seguia els camins habituals de l'art, Josep Ricart i Maymir compta amb pocs premis, tres d'ells, però, estatals.

- 1957 Accèssit en el concurs de Sant Jordi de la Diputació de Barcelona (1957)
- 1967 Premi Sant Martí, atorgat pel districte de la Verneda a una figura destacada que hagués nascut o visqués al barri
- 1962 Premi Nacional amb *L'home del mar a Torrevella* (Alacant)
- 1963 Premi Nacional d'Art Religios amb la *Faç de Crist* (primer premi al simbolisme)
- 2001 Premi a la Solidaritat i superació
- 2002 Medalla del Centre Sant Lluc

OBRES A TARADELL

Josep Ricart va ser l'autor de moltes de les obres, escultures i/o monòlits de Taradell. A molts indrets del poble hi trobem una empremta seva. Algunes de més conegudes que d'altres, de famoses, de molt admirades però també algunes de més amagades, que han canviat d'ubicació, algunes a l'aire lliure, d'altres en espais interiors, escultures religioses, altres de socials i/o festives, algunes d'elles que s'han restaurat o fins i tot que encara no s'han acabat de col·locar.

També té obres que va realitzar a Taradell i que va fer de manera desinteressada, de forma altruista, humil i generosa. Molts d'aquests treballs van ser en càrrecs, però també hi ha regals o detalls que va oferir al poble, i en concret a la seva estimada Santa Llúcia. I en moltes va comptar amb el constructor Joan Coll, que l'ajudava a escollir les pedres, en el trasllat de l'obra i, en definitiva, era l'amic en qui confiava per transmetre l'art en el missatge que volia en cada moment.

Verge del Roser i Santa Maria de la Cabeza a la parròquia de Taradell

Les primeres obres de l'escultor taradellenc les trobem a la parròquia de Taradell. L'any 1945, Ricart va cobrar 500 pessetes per la imatge de la Mare de Déu del Roser. Primer es trobava a l'altar del Roser de la parròquia de Sant Genís de Taradell, però darrerament es pot veure a l'altar major. Es tracta d'una imatge de grans dimensions i sosté el nen Jesús al braç esquerre. A l'altra mà hi porta una rosa sense espines, és a dir, sense pecat, i el rosari. La Verge porta una túnica daurada i un mantell platejat i a sota els peus sustenta la imatge de dues cares d'angelets.

El 15 de maig de 1953, coincidint amb la Festivitat de Sant Isidre, es va estrenar una imatge de Santa Maria de la Cabeza (esposa de Sant Isidre) encarregada i pagada per la Germandat Sindical d'Agricultors. Està situada a l'altar de Sant Isidre, situada a la banda esquerra, i al costat hi ha Sant Isidre i Sant Antoni del porquet. A la banda esquerra hi ha Sant Antoni de Pàdua. La imatge, de poc més d'un metre, representa la santa vestida amb una túnica, un davantal i un vel, i porta un cistell ple d'espigues i un ram també de blat que simbolitzen la vida al camp o de pagès. Era una santa que es venerava per posar remei contra la sequera.

Santa Maria de la Cabeza, ubicada a l'altar de Sant Genís.

Foto: Arxiu Fotogràfic de Taradell

La Verge del Roser, actualment a l'altar major.

Foto: Arxiu Fotogràfic de Taradell

Sant Sebastià i Sant Roc

A tres façanes del carrer Sant Sebastià hi trobem imatges del Sant i dues estan realitzades per Josep Ricart i Maymir. La més antiga la trobem a la casa del número 52, una obra que va realitzar Josep Ricart l'any 1952. En aquest cas, Sant Sebastià va acompanyat de Sant Roc, personatge de vida llegendària que molt sovint s'associa a Sant Sebastià. Es va inaugurar el 16 d'agost d'aquell any, coincidint amb la festivitat de Sant Roc. A la casa del número 17, en el marc de la festa major de Sant Sebastià de l'any 1978, es va inaugurar una nova imatge del Sant, que Ricart va fer d'alabastre i que substituïa l'antiga, que es va col·locar, l'any 1993, a l'edifici de la Font Gran.

Monòlit a Francesc Camprodon i Safont

Inaugurat el 25 d'agost de 1967, està situat a l'encreuament de la carretera de Balenyà i el passeig de Sant Genís, i és un reconeixement a l'escriptor taradellenc Francesc Camprodon Safont (Taradell, 1816 - L'Havana, 1870). Consta d'una pedra col·locada verticalment en la qual hi ha un medalló de bronze amb una efigie inspirada en una fotografia de l'escriptor.

La Verge del Roser, actualment a l'altar major.

Foto: Arxiu Fotogràfic de Taradell

Exaltació a la vida i a la pau

Està situat al centre de la plaça Santa Llúcia, davant de la capella que porta el mateix nom. Es va inaugurar en els transcurso de la primera Festa de l'Arbre i de l'Ocell a Taradell, el 23 de maig de 1976. Està format per una gran pedra col·locada verticalment i coronada amb una escultura; la pedra sobresurt d'un parterre on també hi ha una olivera i un petit estany amb un brollador en forma de cascada. L'aigua del brollador i l'olivera simbolitzen la vida i la pau, respectivament. L'escultura, feta de ciment, està formada per una mà que subjecta un colom. La mà representa l'ésser humà i l'ocell, els ideals de la humanitat com a símbol de llibertat. En els dos laterals de la pedra hi ha dues majòliques, posades a banda i banda del monument amb una pregària dedicada a l'arbre i una altra a l'ocell.

Inauguració del monument 'Exaltació a la vida i la pau' coincidint amb la primera Festa de l'arbre.

Foto: Arxiu fotogràfic Taradell

Monument a Pau Casals

El monument dedicat al compositor i violoncel·lista català Pau Casals està situat a la Plaça i es va inaugurar el 22 de maig de 1977 coincidint amb la segona Festa de l'Arbre a Taradell. Consta d'una pedra en la qual destaca un baix relleu de bronze amb el rostre de Pau Casals. Unes figures metàl·liques retallades a l'oxitall col·locades a la part central de la pedra simbolitzen el poble obert fent-li ofrena de la pau, representada per un colom que enlaira una de les parelles. En una altra cara de la pedra s'hi representa la catalanitat de Pau Casals amb les quatre barres.

Inauguració del monument a Pau Casals.
Foto: Arxiu fotogràfic Taradell

Monument a la Pagesia

Es va inaugurar el 28 de maig de 1978 amb motiu de la tercera Festa de l'Arbre i està situat a la part superior de la plaça de Santa Llúcia (al costat de Can Capellà). El monument està compost per una gran pedra natural de forma triangular amb la inscripció "Taradell a la seva pagesia" i una espiga de blat feta amb forja. A la cara inclinada de la part superior de la pedra hi ha una arada brabant (coneguda popularment com a "arada grossa").

Inauguració del monument a Pau Casals.
Foto: Arxiu fotogràfic Taradell

Monument a L'Atlàntida

És el monument més complet que ha fet l'escultor a Taradell. L'obra és un homenatge a Mn. Cinto Verdaguer i al seu poema èpic *L'Atlàntida*. Simbolitza, en tres parts, el passat, el present i el futur. Va quedar instal·lada definitivament el novembre de 1978.

La primera part, el passat, és una base quadricular amb pedres separades entre si per on traspua la llum i mig submergides a l'aigua i simbolitza *L'Atlàntida*. La segona part o part central del monument i que representa el present és una pinya que formen homes i dones que, amb disponibilitat, esforç i il·lusió per un món millor, engendren la vida i amb ella la societat i la consciència de formar un poble que té el desig de progrés, l'enclusa del treball i la fe cristiana i que sap que la unió fa la força. És el mateix poble el que enlaira la bandera vers un cim d'unitat i progrés mai acabat ni tancat. Per això té forma d'espiral ascendent. L'inici d'aquest espiral forma la part tercera o superior del monument i representa el futur. Està formada per una estilitzada lira com a inspiració del poeta per cantar les virtuts del poble català que sustenta la bandera on hi ha representada la fe en Crist per una gran mà traspassada. Segueixen tres mans més que són els grans, els joves i els infants, com a crits de democràcia. Al final de la bandera apareix l'esperança i la pau en forma d'un colom i com a idealisme patriòtic resplendeixen les quatre barres. Tot plegat és el símbol de la presència d'uns nous ideals transformats en una nova Atlàntida, tots ben units i presentats en una sola bandera. Al costat del monument hi ha un monòlit amb el medalló de Mn. Cinto.

Amb motiu de la remodelació de l'espai urbanístic amb la construcció de la rotonda per regular el trànsit dels vehicles que entren al poble procedents de Sant Miquel de Balenyà, el juny del 1998 es va traslladar el monument al centre d'aquesta desplaçant-la així uns metres del seu espai original. Josep Ricart i Maymir i Joan Coll i González es van encarregar del trasllat. La nova ubicació es va inaugurar el 24 d'agost de 1998.

Joan Coll i Josep Ricart al davant del monument de l'Atlàntida.

Foto: Arxiu fotogràfic de Taradell - Josep Riera

Imatge de L'Atlàntida en la seva nova ubicació.

Foto: Arxiu fotogràfic Taradell - Miquel Vilardell

Monument a tots els caiguts

Està situat en un extrem de la part més nova del Cementiri. Va ser inaugurat l'1 de novembre del 1978, el dia de Tot Sants. Aquest monument es va fer per homenatjar totes les víctimes de la Guerra, a diferència del que des dels anys quaranta havia estat situat enfront de l'església i conegut com la Creu dels Caiguts i que estava dedicat a les víctimes del bàndol nacional o franquista de la Guerra Civil del 1936. L'obra està composta per tres blocs, tres poliedres oposats geomètricament, realitzats amb formigó complementat amb diferents textures d'acabat i pretén simbolitzar les diferents tendències de pensament.

Monument a tots els caiguts.
Foto: Arxiu fotogràfic Taradell - Miquel Vilardell

Entrada parc d'esports

A la paret de l'antiga entrada al recinte del Parc d'Esports de Taradell hi ha unes figures humanes en actitud esportiva que signifiquen els diferents esports que s'hi poden practicar o s'hi practicaven. Es tracta de figures humanes realitzades amb una planxa metàl·lica pel sistema d'oxitall. Ricart les va fer desinteressadament per una obra que va generar molt expectació a la vida esportiva del municipi l'any 1974. N'hi ha dues que no es van col·locar. Aquestes quatre figures estan fetes de planxa metàl·lica pel sistema d'oxitall i representa el bàsquet, el vòlei, la natació i l'hoquei. Amb el mateix metall hi ha una inscripció amb el nom de "Parc d'Esports".

Les figures ubicades a l'antiga entrada del Parc d'Esports.
Foto: Arxiu fotogràfic Taradell

Plaques dels carrers

L'any 1980, un cop finalitzat el procés de canvi i/o catalanització dels noms dels carrers, un dels primers acords que va prendre el nou ajuntament democràtic va ser fer la retolació dels carrers de Taradell. Es van construir i col·locar uns artístics rètols dissenyats i fets per Josep Ricart Maymir. Primer es van posar en els carrers i places de nova nominació però al llarg de l'any es van anar retolant la resta de carrers del poble. Aquestes plaques eren fetes de terra cuita i porten l'escut de la vila en l'angle superior esquerre i el nom, en català, del carrer o plaça corresponent.

Santa Llúcia

El desembre de l'any 1980, en el marc de la fira de Santa Llúcia, es va inaugurar la nova imatge de Santa Llúcia a l'interior de la capella que porta el mateix nom. Es tracta d'una figura de gairebé un metre i mig d'altura en la qual representa la Santa amb la clàssica palma del martiri i una llàntia a la mà esquerra i sobre el pit hi ha el símbol de la llum encesa de les Verges prudentes i a la vegada de la claror de la qual és símbol la Santa com a patrona tradicional de la vista. És una imatge de terracota policromada que, en unes línies modernes, té un estil gòtic-clàssic que l'adequa en el marc arquitectònic de la capella. Aquesta nova escultura substituïa una imatge antiga, malmesa i trencada, de guix.

Aquesta, però, no és l'única obra que Maymir, veí de la plaça de Santa Llúcia, té a la capella, un espai molt estimat per l'escultor. Més endavant va cedir a les administradores de la Capella de Santa Llúcia un Sant Crist de terracota de grans dimensions que representa el Crist ressuscitat. A l'altra banda, hi trobem un Crist de boix clavat a la creu, de dimensions més petites i que va ser dels primers que va realitzar durant la seva estada d'aprenent a Vic.

No són les úniques peces de Ricart i Maymir que es troben a la capella de Santa Llúcia. També hi ha dues figures d'angeletes, situades a banda i banda del Crist de terracota i un pessebre, també de terracota, que inicialment s'havia instal·lat al jardí exterior de la plaça però que, després de patir diversos desperfectes, es va posar a l'interior.

El 21 de gener de 2018, les administradores de la Capella de Santa Llúcia li van fer un homenatge i es va col·locar una placa de reconeixement a la façana de Can Mirambell en la qual es pot llegir: "Josep Ricart i Maymir. Per les seves obres i l'estima per la capella i pel poble de Taradell. Can Mirambell, Casa natal. Taradell 21 de gener 2018."

Pessebre instal·lat dins la capella de Santa Llúcia.
Foto: Arxiu fotogràfic Taradell

Sant Crist de boix.
Foto: Arxiu fotogràfic Taradell

Àngel que es troben a Santa Llúcia.
Foto: Arxiu fotogràfic Taradell

Sant Crist de terracota.
Foto: Arxiu fotogràfic Taradell

Monument a Joan Vilacís

Situat al carrer de l'Església amb cantonada al carrer de la Vila, al mig d'un jardinet i sota una olivera. Els membres de l'Agrupament Escolta Rocaguinarda –amb motiu del desè aniversari de l'entitat–, juntament amb altres entitats taradellenques i l'Ajuntament van ser els promotors del monòlit que es va inaugurar el 13 de juny del 1982. Consisteix en un monòlit de pedra natural de Taradell. Hi ha un medalló de bronze amb el rostre del personatge taradellenc. També una placa de metall en la qual es pot llegir la següent inscripció: “Taradell a Mn. Joan Vilacís, 1903-1980. Agrupament Rocaguinarda. 10è aniversari. Juny 1982”. I també el prec: “Concediu-nos fe sentida, i esteneu vostre mantell, que en ell trobin acollida tots els fills de Taradell”.

Monument a Mn. Joan Vilacís.
Foto: Arxiu fotogràfic Taradell

Monument al metge rural

Es troba situat a la cantonada nord-oest de la plaça de les Eres. La base és un pedra vertical llarga i estreta extreta de Goitallops. L'escultor va deixar plas-mada, en una placa de bronze, la feina dels metges. Ho representa en forma d'unes mans obertes al servei i al bé. Una de les mans està cap amunt mentre que l'altra està en posició de prendre el pols. És a dir, el contacte entre el mal-lalt i el metge. A més hi ha un maletí de metge i, com a símbol de l'espai rural, hi ha una masia, espigues de blat, un sol i arbres que al mateix temps són un clam a la vida, a l'atenció, a la solidaritat, al treball i a la fe. Es va inaugurar l'1 d'octubre de 1983. Hi ha una placa amb una inscripció del text següent: “Pe-dró inaugurat en motiu del comiat del doctor Bernat Serdà com a metge titular del poble 1940-1983”. I a l'altra banda, una segona llegenda amb “Taradell. Al metge rural”.

Parlament de Josep Ricart durant la inauguració del monument 'Al metge rural'.

Foto: Arxiu Fotogràfic de Taradell

Monument a l'expedició a l'Everest

L'any 1985 Taradell va tocar el sostre del món gràcies a l'expedició catalana que van portar el banderí del Centre Excursionista de Taradell a l'Everest. L'expedició l'encapçalava Conrad Blanch, una persona molt vinculada a Taradell. Com a homenatge a les persones que formaven part d'aquesta expedició es va aixecar un monument commemoratiu a la plaça de l'Everest inaugurat el 16 de novembre de 1985. Està format per 15 pedres extretes del Serrat del Ferriol, zona propera a Goitallops. N'hi ha 14 que representen cada un dels expedicionaris i l'altra són els xerpes que van ajudar a l'expedició en l'ascens. Les pedres estan col·locades en forma de pinya i simbolitzen l'ajut necessari per portar endavant una ascensió d'aquestes característiques. L'espai buit entre les pedres forma la silueta de l'home suportant la càrrega de les pedres, símbol de l'esforç. La pedra que corona el monument porta esculpides les quatre barres símbol de la bandera i triomf de l'expedició. Completen el monument l'escut de Taradell, el del Centre Excursionista i la inscripció: "Taradell, a l'expedició catalana a l'Everest. 1985". També hi ha una placa amb el nom dels 14 expedicionaris i els xerpes.

Inauguració monument a l'Everest.
Foto: Arxiu Fotogràfic de Taradell
Ramon Curtichs

Monument al Gos Caçador

Està situat a la plaça dels Caçadors, al capdamunt de l'Avinguda Goitallops ocupant l'espai central. Aquest monument es va inaugurar el 26 de juliol de 1997 amb motiu de la Fira del Caçador. Està format per tres grans blocs verticals de pedra natural (un de més gran, una de mitjà i una de petit); en el més alt hi ha el perfil de tres gossos caçadors: el coniller, el senglaner i el perdiguer. Està fet amb acer Corten pel sistema d'oxitall. A dalt de tot hi ha, en ferro forjat, l'escut de Taradell al centre; a la dreta el de la Fira del Caçador i a l'esquerra, el de la Societat de Caçadors.

Monument al Gos Caçador.
Foto: Arxiu fotogràfic Taradell

Monòlit a Antoni Sors

El 19 de novembre de 1994 es va descobrir un monòlit dedicat a l'alpinista Antoni Sors, membre de la primera ascensió catalana a l'Everest i que el 28 d'agost de 1985 va portar el banderí del Centre Excursionista de Taradell i el nom de Taradell al sostre del món. El monòlit està situat al carrer que té dedicat a la zona de la urbanització de Goitallops. Sobre una base de pedra hi ha col·locada una placa de bronze de 60x50 cm amb l'escut de Taradell, el perfil de la muntanya de l'Everest i la següent inscripció: "Carrer d'Antoni Sors. Alpinista / Qui amb la gesta gloriosa de la conquesta de l'Everest feu onejar el nom de Taradell al cim de la terra. 19 novembre 1994".

Inauguració del monòlit dedicat a Antoni Sors.
Foto: Arxiu fotogràfic Taradell

Escultura de Sant Antoni Maria Claret

Aquesta obra es troba situada en un jardí de la residència. Es va inaugurar l'1 d'abril de 2001 i és una imatge de Sant Antoni Maria Claret, patró de la Fundació Vilademany. La imatge del sant està sobre una pedra tallada extreta d'un roquer proper a Can Moreu i està basada en una fotografia de quan era arquebisbe, amb la vestimenta adequada. La traça de l'escultor li va donar una interpretació artística molt remarcable, especialment en el rostre. A la cara d'aquest peu hi ha una placa de metall amb l'anagrama de la Fundació Vilademany i el nom d'aquesta fundació.

Monument al Pare Claret.
Foto: Arxiu fotogràfic de Taradell

La T (escultura al·legòrica a Taradell)

Aquesta escultura es troba a la rotonda que hi ha a la carretera de Vic amb les cruïlles del carrer de l'Era del Tint i la carretera de Viladrau des de l'any 2000. És una al·legoria de Taradell simbolitzada amb una representació artística de la inicial del poble, la lletra T, però que també té altres símbols: la forma d'una gran taula de pedra representa els orígens prehistòrics de la població, al mateix temps que és una invitació a compartir taula entre tots els vilatans. L'escultura està treballada amb pedra blanca de la pedrera del Pujol. El cos central o tronc és de base quadrada i cares corbades, té com a coronament una gran pedra plana de perímetre sinuós formant tres cares i des de qualsevol lloc que es miri sempre hi ha la cara visible de la T. Segons el disseny inicial de l'escultor estava previst incloure-hi uns plafons al·lusius als tres símbols de Taradell que són visibles des d'aquest punt: el Castell d'en Boix, la Torre de Don Carles i el Campanar.

Imatge de la rotonda de la T.
Foto: Arxiu fotogràfic Taradell

OBRES MÉS DESTACADES DE JOSEP RICART MAYMIR FORA DE TARADELL

Els trets essencials d'un monument són la seva doble condició de document històric com a testimoni informatiu i commemoratiu del passat però també d'objecte arquitectònic. Alhora, però, també trobem en els diferents monuments de Ricart Maymir la reflexió d'un artista com a portaveu del sentiment angoixós que la gent sent davant d'uns problemes reals, els problemes de la societat.

Cada monument té la seva petita història i defineix uns anys de la història d'un municipi o d'un país. De Ricart Maymir se'n poden trobar uns quants a tot el món: Lió, Mèxic, els Estats Units, les Filipines, França, Holanda, Hongria, Itàlia, Polònia o Veneçuela, però els més coneguts els trobem als Països Catalans. I en moltes d'aquestes obres s'hi veu el seu amor a les mans. Són moltes les obres que tenen les mans com a protagonistes, sempre plenes d'una gran expressivitat que connecten amb el poble. I és que les mans humanes juguen un paper molt important en l'obra de Ricart Maymir.

Grup d'escultures de la Cooperativa d'Habitatges Montseny

Situades al carrer Pont del Treball de Barcelona (1967). Inclou tres escultures de pedra: *Matrimoni*, *Cooperació* i *Quatre falques*. Són un encàrrec de la Cooperativa d'Habitatges Montseny a Barcelona.

Josep Ricart i Maymir va inaugurar les tres obres el 12 de novembre de 1967 en un mateix indret i als peus del bloc de 15 pisos que la cooperativa d'Habitatges Montseny havia aixecat al Pont del Treball, en aquells moments nou barri de la Verneda.

L'escultura del *Matrimoni* i la *Cooperació*, tot i ser de temàtica diferent, des del punt estilístic i conceptual poden ser contemplades en conjunt. El primer, format per unes mans, una de femenina i l'altra de masculina i el segon, format per sis persones, sis figures senceres. Les formes es concreten en uns volums molt simples i uns perfils de línies ben definides que estableix unes continuïtats i lligams entre les arestes, plans i textures amb un exercici del predomini de contrastos entre buits i plens, superfícies còncaves i convexes, remarcats encara per unes diferenciacions en els acabats que fan entrar en joc les tècniques del desgast i el treballat de la matèria, que serveix així de les possibilitats expressives de les textures i la petjada de les diferents eines.

L'escultura de les quatre falques que simbolitzen les quatre barres de l'escut català són quatre blocs de granit. Les seves característiques s'inscriuen dins dels models que parteixen de la contundència de les formes que conjuguen la simplicitat geomètrica dels contorns amb la manifestació nua del material escollit. Cada un dels blocs és el resultat d'unes accions que obeeixen a unes decisions preses amb anterioritat pel que fa a la forma previsible de cada un dels blocs. Aquestes es presenten descarnades amb l'evidència manifestada voluntària dels senyals de les incisions de l'instrumental usat pel seu trenca-ment, desbast o escantellat. La composició es redueix a la disposició dels quatre blocs clavats a terra, a l'estil de monòlits arreglats que projecten la seva verticalitat i que, al mateix temps, donen protagonisme al buit tot formant una dualitat filtre-barrera. El gir d'un dels blocs, que en planta se situa perpendicularment als altres, crea una tensió en alterar subtilment la regularitat i el ritme de la composició. Al davant de les falques hi ha unes lletres i signes de perfil metàl·lic amb el nom de l'escultura.

Monument a l'home del Mar (Torrevella)

Inaugurat el 10 de maig de 1975, aquest monument s'ha convertit en un gran símbol de Torrevella. Representa l'homenatge a l'home del mar d'aquest municipi d'Alacant. El monument és un pilar en forma d'avantbraç en el qual descansa una mà. A sobre d'aquesta hi ha l'home del mar. És a dir, la barca que aguanta el pescador perquè la mà és un objecte i un objectiu. I la figura és l'instrument amb el qual l'home s'ha fet a si mateix, és l'home en si i simbolitza el progrés i la vida. Va ser la primera obra escultòrica pública aixecada en aquesta ciutat i amb la remodelació del passeig Marítim Juan Aparicio, el monument va ser traslladat uns metres des de la seva ubicació original per integrar-se en el nou paisatge urbà.

Imatge de la col·locació del monument.

Foto: F. Sala

Tona Ciutat Pubilla

Encàrrec que fa el municipi de Tona per commemorar l'efemèride de Tona Ciutat Pubilla de la sardana 1978. La base del monument són dues monumentals pedres de 7 metres d'altura que es van treure de la zona de la Vallmitjana de Taradell. En una cara s'hi poden veure sis figures humanes de bronze que expressen de forma simbòlica, per una banda, la cultura mediterrània i per l'altra, un exponent d'aquesta cultura, la dansa d'un poble, la sardana. A davant hi ha unes lletres, també de bronze, amb el text següent: "Tona, Ciutat Pubilla de la Sardana, 1978". Es va inaugurar el 23 d'abril de 1978 i va anar a càrrec del president de la Generalitat Josep Tarradellas, que feia la seva primera visita a la comarca d'Osona després de 38 anys a l'exili. Està situat a l'encreuament dels carrers Sant Andreu, Call i Nostra Senyora de Lourdes.

Tona. Ciutat Pubilla.

Foto: Arxiu fotogràfic Taradell - Josep Güell

Monument al Doctor Trueta (1978). Rambla del Poblenou, Barcelona. Pedra amb relleus de bronze i de ferro

La Coordinadora d'Entitats del barri del Poblenou va decidir aixecar, per subscripció popular, un monument al Doctor Trueta (1897-1977), metge-traumatòleg, membre del Consell Nacional Català a l'exili i autor de llibres com L'esperit de Catalunya que havia nascut al carrer Ramon Turró d'aquest barri. La idea s'havia gestat abans que morís, el 1977.

El monument, col·locat al capdamunt de la Rambla del Poblenou, en la seva cruïlla amb el carrer Pere IV, va ser inaugurat el 9 d'abril de 1978 amb l'assistència de la filla del metge. L'escultura representa una figura humana amb traços estilitzats i sostinguda per unes mans gegants amb el cap cot i la mà esquerra sobre el pit, amb l'aparença de ser una persona moribunda. Es podria interpretar com la figura de Crist recollida per les mans de Déu, però tenint en compte la tasca de l'homenatjat, cal veure-la com la figura d'un malalt acollit per la medicina. Aquest conjunt té com a suport una peça de formigó amb un bust de bronze en relleu que recorda el rostre del Dr. Trueta amb el seu nom inscrit. A la part posterior del monument hi ha un relleu de ferro amb diverses figures humanes. Una d'elles porta un caduceu, símbol de la medicina. Al costat dret d'aquestes figures hi ha una roda, una àncora i una espiga de blat amb la inscripció de "Doctor Trueta".

En obrir-se la Rambla, el monument va quedar ubicat al mig del passeig. En aquest sentit, la percepció de l'obra ha variat substancialment: fins ara es podia contemplar pràcticament com un relleu i actualment es percep com una escultura exempta. Aquest canvi visual ha provocat una pèrdua de la percepció inicial com a relleu i ha transformat el monument en una figura de treballats plans frontals i d'escassos perfils. L'obra es pot veure en dos sentits diferents: pujant les Rambles cap a la muntanya o baixant-la cercant el mar.

Monument al Doctor Trueta.
Foto: Arxiu fotogràfic Taradell

Monument a Mossèn Pere Relats

El 21 d'abril de 1979, també per subscripció popular, Ricart fa el monument a Mossèn Pere Relats, una persona que havia estat capellà del barri i que va morir en un accident de muntanya. Es troba a la Rambla Poblenou amb la cruïlla amb el carrer Doctor Trueta i és un monòlit irregular que representa el penyal dels Encantats. Compta amb un medalló i unes lletres exemptes de bronze, ancorades a terra amb un motiu vegetal metàl·lic, separat i abstracte, també clavat a terra.

Monument a l'Estatut de Catalunya

Josep Ricart va ser l'autor del monument a l'Estatut de Catalunya ubicat dins de l'entrada del Parador de Turisme de les Masies de Roda, també conegut com a Parador de Sau. Aquesta obra recorda que en aquest espai es va redactar, a partir del setembre de 1978, l'Estatut d'Autonomia de Catalunya aprovat per referèndum el 25 d'octubre de 1979. El monument es va inaugurar el 3 d'octubre de l'any 1982 i consta de tres parts principals i té una altura de cinc metres, més reduïda que el projecte original. La part central la componen els peus d'obra que representen les quatre barres catalanes amb els corresponents pilars de totxo vist, presidides per una terracota d'una mare, Catalunya, que amb les dues mans sosté enlaire al seu fill, l'Estatut. En un costat també s'hi poden veure els símbols de la pau i de la germanor a través d'una mà oberta i un brot d'olivera a la seva palma. A l'altre costat es veuen tres figures masculines que plasmen les característiques del ser català: la fecundació i treball de la terra, l'esperit de treball en els productes de la terra i del progrés industrial, mentre que a la cara oposada es veu el poble que camina i amb suors i alegries es va transformant. Als peus de la imatge femenina es llegeix "Estatut 1979". Per fer front a la despesa del monument es va fer una crida als ajuntaments catalans perquè hi contribuïssin amb 2.000 pessetes cadascun i tan sols 289 municipis hi van col·laborar.

L'any 2010, l'Ajuntament de les Masies de Roda va substituir el monument de terracota a l'Estatut de Sau de 1979 per un de definitiu de bronze, realitzat pel mateix escultor Josep Ricart. El monument de terracota restaurat es va cedir al Parlament de Catalunya, lloc en el qual es troba ubicat actualment.

El monument de la Cooperativa d'Habitatges dels empleats de tramvies de Barcelona (1969), el medalló del monument al doctor Martí i Julià (1978),

Monument a l'Estatut de Catalunya

un monument commemoratiu del Ral·li Internacional de Caravaning a Vilapriu (1982), una imatge de la Mare de Déu de la Mercè a la parròquia de la Mercè a Ciutat Badia (1982), el Monument a Josep Maria Folch i Torres a Barcelona (1985) amb un fris del taradellenc que completa l'obra; la placa de la Pica d'Estats realitzada el 25 d'agost de 1983 que recorda l'ascensió que va fer Jacint Verdaguer a la Pica d'Estats el 25 d'agost de 1883 o la Crucifixió (2010) al Centre Moral i Cultural del Poblenou, per citar-ne alguna de més actual, són només algunes dels centenars d'escultures en les quals Josep Ricart Maymir ha deixat la seva empremta. Obres que es poden trobar al seu Taradell natal, a la seva Barcelona (Poblenou) d'adopció, però també escampades a tot el món.

Exposicions

Josep Ricart Maymir ha realitzat diverses exposicions al llarg de la seva trajectòria. Sempre, però, en sales d'art on no es pagava i lluny de les galeries convencionals. És un artista que s'ha resistit a seguir modes i a no acceptar marxants. L'any 1961 va fer la seva primera exposició al Sagrat Cor de Barcelona; el 1965 va exposar Home i humanisme a l'Ateneu Barcelonès, una mostra de 60 peces, totes d'elles mans. L'any 1966 exposa Existència i Pau, dos anys més tard, Via Crucis Social de la Pau, i el 1968 Pobresa i dignitat sobre les escoles de gitanos del Camp de la Bota. També ha exposat al seminari de Barcelona, a la congregació mariana, a l'Ateneu del Poblenou però també a Taradell l'agost del 2002, en la V Exposició temàtica de la Festa Major de Taradell que es va poder veure a Can Met. Es tractava d'un recull de 200 obres que reflectien la trajectòria de l'artista. L'exposició es va dividir en cinc parts: l'artista, escultures socials, temes religiosos, nuus i Taradell.

BIBLIOGRAFIA

Butlletí d'Informació local de Taradell, 1980.

EL 9 NOU. 17 de novembre de 1978, pàg 13; 7 de març de 1980, pàg 15; 28 de novembre de 1980, pàg 24. 4 de juliol de 1980, pàgs. 18 i 19; 18 de novembre 1985, pàg 8; 16 d'agost 2002, pàg 25; 30 d'agost 2002, pàg 25;

Fabré, J.; Huertas, Josep M., Bohigas, P. Monuments de Barcelona, Edicions l'Avenç S.A, Barcelona, 2000.

García-Martín, Manuel. Estatuària pública de Barcelona. Catalana de Gas i Electricitats, Barcelona 1985.

La Marxa. 9 de maig de 1997, pàg 6; 23 d'agost de 2002, pàg. 20.

La Vanguardia. 6 de març de 1973, pàg. 8; 22 de gener de 1978, pàg. 27; 15 de gener de 1978, pàg 30;

Miralpeix Cruells, Jaume. Petita història de 16 monuments o monòlits de Taradell, Revista Tonis, 2009.

Revista Taradell: setembre 1967, juny 1976, juny 1977, juny i octubre 1978, juny 1982, octubre 1983, novembre 1985, novembre 1993, desembre 1994, agost 1997, setembre 1998, abril 2001 i juliol 2004.

Solagran Preseguer, Salvador. Els carrers de Taradell. Editorial Cal Siller. Taradell, 2010.

Subirachs, Judit. L'escultura commemorativa de Barcelona 1936-1966. La llar del llibre, Sant Cugat del Vallès, 1989.